

Referanser: KR 86/25

Arkivsak: 26/02008-1

Saksdokumenter for bakgrunn:

[Orientering om Den norske kirke og Nasjonaljubileet 2030 - Norge i tusen år](#)
[Kristendom i 1000 år - Kristendom i 1000 år](#)

Skisse for felles internseminar MKR og Nidaros BDR Stiklestad 14.9

Nasjonaljubileet 2030 – Mellomkirkelig råds bidrag og prioriteringer

Sammendrag

Mellomkirkelig råd inviteres til å drøfte rådets bidrag til Nasjonaljubileet 2030 med utgangspunkt i mandatet innen økumenikk, internasjonale spørsmål og interreligiøs dialog. Saken peker på jubileet som en anledning til å synliggjøre kristendommens historie i Norge i lys av den verdensvide kirke og aktuelle samfunnsutfordringer.

Administrasjonen foreslår at rådet prioriterer noen få tydelige spor fram mot 2030:

- økumenikk (Norge og internasjonalt)
- Confessio Augustana 500 år
- tusenårsjubileet for Jesu dåp
- klimarettferdighet og bærekraft
- interreligiøs dialog
- urfolksperspektiver

Arbeidet bør skje i samspill med Norges Kristne Råd, ulike organer i Den norske kirke og relevante nasjonale og internasjonale partnere.

Rådet bes om å gi innspill til videre prioritering, samarbeid, ressursbehov og tidsplan.

Saken innledes med et miniseminar på Stiklestad sammen med sekretariatet for Nasjonaljubileet 2030 og Nidaros bispedømmeråd (se vedlagt program).

Forslag til vedtak

1. Mellomkirkelig råd tar saksframlegget om Nasjonaljubileet 2030 til orientering og slutter seg til at rådet skal bidra til jubileet med utgangspunkt i sitt mandat innen økumenikk, internasjonale spørsmål og interreligiøs dialog.

2. Mellomkirkelig råd ber administrasjonen arbeide videre med noen få prioriterte spor fram mot 2030: a) økumenikk og verdensvid kirketilhørighet, b) Confessio Augustana 500 år og den internasjonale luthersk-katolske dialogen, c) klimarettferdighet, bærekraft og håp, d) interreligiøs dialog, livssynssamarbeid og samfunnsbygging, og e) urfolks perspektiver, ransakelse og forsoning.
3. Mellomkirkelig råd ber administrasjonen snarest konkretisere arbeidet med økumeniske og internasjonale gjester og samarbeidspartnere, herunder: a) mulig pavebesøk, i dialog med preses/Kirkerådet, Nidaros bispedømmeråd, Den katolske kirke, Norges Kristne Råd, relevante myndigheter og internasjonale partnere, b) representasjon fra Den norske kirkes søsterkirker, europeiske kirkeledere og sentrale økumeniske organisasjoner, og c) mulige synergier med Kirkenes verdensråds og Det lutherske verdensforbunds generalforsamlinger i 2030.
4. Mellomkirkelig råd ber om at rådets perspektiver spilles inn i relevante jubileumsprosesser, særlig EVU-prosjektet for kirkelige ansatte, folkevalgte og frivillige, arbeidet med «Kristendom i 1000 år» i Norges Kristne Råd og mulige lokale og nasjonale markeringer knyttet til gudstjenesteliv, undervisning, dialogarbeid, klima- og bærekraftperspektiver og symbolske prosjekter som Håpets katedral.
5. Mellomkirkelig råd ber administrasjonen komme tilbake til rådet med en konkretisert plan for videre arbeid, inkludert: a) prioriterte tiltak og arrangementer, b) aktuelle samarbeidspartnere, c) ressurs- og kapasitetsbehov, og d) tidsplan for videre oppfølging.

Saksorientering

Nasjonaljubileet – Norge i tusen år

Nasjonaljubileet 2030 markerer tusen år siden slaget på Stiklestad og

«det overordnede målet (er) å invitere hele landet til en stor samtale om hva Norge har vært, hva Norge er og hva fremtidens Norge kan og bør være. Slik skal vi skape et jubileum preget av storslåtte opplevelser, meningsfylte møter og varige verdier for både dagens og fremtidens Norge.»

Lenke: [Forside - Nasjonaljubileet 2030](#)

Verdigrunnlaget for jubileet er formulert i fem spørsmål:

FELLESSKAP	Hvordan skaper vi et fellesskap som både tåler og verdsetter ulikhet?
VERDIER	Finnes det et verdigrunnlag som er ufravikelig?
IDENTITET	Hvordan forstår og definerer vi oss selv i møte med andre?
ARV	Hva tar vi med oss fra fortiden og hva leverer vi videre?
FORNYELSE	Hvordan former vi et samfunn i spenningen mellom tradisjon og fornyelse?

Hvert år i den tiårige jubileumsstafetten har et tema og et geografisk nedslag. Årene som gjenstår er:

2026	Slekt og samfunn	Sarpsborg og Gjesvær
2027	Tilhørighet	Samiske miljø
2028	Fortellinger om Norge	Vestfold, Telemark
2029	Folketradisjon	Valldal, Møre og Romsdal
2030	Fellesskap	Stiklestad, Nidaros, hovedstaden, hele Norge
2031	Helgenkåring	

Preses representerer Den norske kirke i den nasjonale komiteen, men har også et økumenisk ansvar. Generalsekretæren i STL ivaretar det bredere tros- og livssynsfellesskapet. Gjennom disse to har Mellomkirkelig råd mulighet for både informasjon og påvirkning.

Flere av bispedømmene er engasjert i jubileet, særlig de hvis årstema har nedslagsfelt i deres bispedømme. (Eksempel Bjørgvin og Moster i 2024). Nidaros står i en særstilling og har en egen jubileumskomite som har arbeidet i lang tid.

Nettside: [Nasjonaljubileet 2030 Nidaros bispedømme - Nidaros biskop og bispedømmeråd. Preses i bispemøtet.](#)

Det er opprettet et fagteam for arbeidet med Nasjonaljubileet som består av stab på bispedømmekontorene og Kirkerådet.

Det vises til vedlagte orienteringssak til Kirkerådet som gir mer generell informasjon om Nasjonaljubileet (KR 86/25). Se også jubileets hjemmeside.

Den norske kirke og nasjonaljubileet

Nasjonaljubileet er løftet fram som ett av Kirkerådets fem satsingsområder fram mot 2030

«Styrke Den norske kirkes profil, utvikle vår kristne kulturarv, og bidra til et bærekraftig og rettferdig samfunn i arbeidet med nasjonaljubileet.»

(Vedtak KR 89/25)

Vedtaksformuleringen er viktig, fordi her ses videreføring av kristen kulturarv i et større samfunnsperspektiv. Dette åpner for et aktivt kirkelig samfunnsengasjement som fremmer bærekraft og rettferdighet. Arbeidet med jubileet er ikke et avgrenset markeringsprosjekt, men en strategisk satsing for Den norske kirke i årene som kommer. I denne sammenheng er det nyttig å se tusenårsmarkeringen i lys av Kirkemøtets strategidokument *Mer himmel på jord*.

Lenke: [strategi for den norske kirke 2022-2029 bokmål.pdf](#)

For Mellomkirkelig råd gir dette en viktige rammer for å tydeliggjøre hvilke økumeniske, internasjonale og interreligiøse perspektiver som bør innarbeides i kirkens samlede jubileumsarbeid.

Dette er en anledning til å bidra med perspektiver som tydeliggjør at kristen tro i Norge alltid har stått i relasjon til en større verdensvid kirke. Rådet kan bidra til at jubileet ikke bare blir en nasjonal historiefortelling, men også en markering av kirkens økumeniske fellesskap, internasjonale ansvar og dialog med andre tros- og livssynssamfunn.

Et viktig perspektiv inn i markeringen er majoritetsmakt og minoriteter. Vi er folkekirke i et flerkulturelt og livssynsåpent samfunn. Nasjonaljubileets verdigrunnlag, formulert i de fem spørsmålene, innbyr til refleksjon om Den norske kirkes historiske og nåtidige samfunnsrolle og relasjon til andre kirker og øvrige tro- og livssynssamfunn.

Et av tiltakene i [Handlingsplanen Sannhet og forsoning](#) er å «Synliggjøre urfolk og nasjonale minoriteter i Tusenårsmarkeringen» Oppgjøret med fornorskingspolitikken, og pågående forsoningsarbeid overfor grupper som kirken har bidratt til å marginalisere, utstøte eller overse og som er utsatt for urett og diskriminering, tilsier at kirken må være bevisst sin makt- og majoritetsposisjon.

Det må være mulig å kombinere en nødvendig ydmykhet med frimodighet om kirkens budskap og kall. Kirken avgjørende rolle i utviklingen av en demokratisk velferdsstat kan løftes fram med stolthet, samtidig som vi anerkjenner andres bidrag og ser selvkritisk på vår egen historie og rolle i dag.

Fellesskapet i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Mellomkirkelig råds kontaktgrupper, de kirkelige dialogsentrene, Dialogforum Østfold og andre dialogarenaer er viktige møtesteder i arbeidet med en inkluderende tusenårsmarkering. Kirken kan løfte fram umistelige fellesverdier i samfunnet og initiere samtaler om samfunnets verdigrunnlag og aktuelle utfordringer. Som det største trossamfunnet og en av landets største medlemsorganisasjoner, har Den norske kirke ikke bare et særlig ansvar, men også unike muligheter, til å påta seg en slik rolle.

- Rådet bør drøfte hvordan Mellomkirkelig råd kan bidra inn i markeringen av Nasjonaljubileet 2030, med særlig vekt på økumenikk, internasjonale perspektiver, klima/natur-rettferdighet og interreligiøs/livssynsdialog.

Kristendom i 1000 år – økumenisk samarbeid i Norge

Norges Kristne Råd har valgt «Kristendom i 1000 år» som hovedtema for kirkenes fellesfeiring av Nasjonaljubileet, og rådet har inngått et samarbeid med det nasjonale sekretariatet på Stiklestad nasjonale kultursenter om å drifte nettsiden [Kristendom i 1000 år - Kristendom i 1000 år](#) (lenke). Siden er knyttet både til Nasjonalmuseets og Norges Kristne Råds nettsider.

«Kristendom i tusen år»- logo, Norges Kristne Råd

«Kristendom i 1000 år» er etablert med mål om både å se tilbake på historien og å forme framtiden gjennom samtaler, gudstjenesteliv, undervisning og felles kirkelig offentlighet.

Ressursen «Kristendom i 1000 år» bør brukes aktivt som en felles økumenisk ramme for Mellomkirkelig råds arbeid fram mot 2030. Ressursen beskriver «Kristendom i 1000 år» som kirkene i Norges arbeid knyttet til Nasjonaljubileet 2030, med en dobbel bevegelse: å se tilbake på kristendommens og kirkens betydning for utviklingen av det norske samfunnet, og å se framover med vekt på økt kjennskap til kristen tro, fornyet frimodighet og felles kirkelig engasjement. Nettsiden har en nyttig arrangementskalender.

For Mellomkirkelig råd gir dette et viktig utgangspunkt for å løfte jubileet som et økumenisk anliggende, ikke bare som en historisk markering. Ressursen peker blant annet på verdi- og fagsamtaler, økumeniske gudstjenester og samlinger, jubileumsstafett, lokale og regionale markeringer og deling av felles ressurser.

Mellomkirkelig råd kan bidra til at disse sporene får en tydelig økumenisk og internasjonal dimensjon, og til at jubileet blir en anledning til både takknemlighet, ransakelse, forsoning og framtidsrettet samarbeid mellom kirkene.

Norges Kristne Råd har en økumenisk jubileumskomite, hvor også Den norske kirke er representert.

Den katolske i Norge har naturlig nok et sterkt engasjement i Nasjonaljubileet, og vektlegger Hellig Olav som trosvitne og martyr. Deres markering topper seg i 2031, tusen år etter Olav Haraldsson ble erklært som helgen. Trondheim stift i Den katolske kirke har satt i gang prosjektet «Misjon2030» hvor biskopen «kaller oss til

misjon, til å utleve troen bevisst og til å gi den videre ved bønn og liturgi, en levende kallskultur, katekese og karitativt arbeid.»

Hjemmeside: [Home - Misjon 2030](#)

Hendelsene i 1030/31 skjedde før skismaet mellom vest- og østkirken og 500 år før reformasjonen. De hører derfor til en felleskristen tradisjon, noe som tilsier et sterkt økumenisk fellesskap knyttet til markeringen. Hellig Olav er også helgen i den ortodokse kirke, og det må undersøkes hvorvidt ortodokse kirker i Norge engasjerer seg i Nasjonaljubileet. Enkelte konservative kristne miljøer ser tusenårsjubileet om en evangeliseringsanledning til å «rekristne» Norge og fronte «kristne verdier». Flere organisasjoner har også engasjert seg i Tusenårsmarkeringen. Et par eksempler er IKO som har utgitt flere ressurser:

Nettside; [Tusen år med kristen tro - IKO](#) og

Norske Kirkeakademier som har flere tiltak, og generalsekretæren er aktivt med i NKRs jubileumskomite.

På Stiklestad finnes både Stiklestad kirke (Dnk), det nyrenoverte katolske St.

Olavskapellet og det russisk-ortodokse Hellige Olavs kapell.

Den norske kirke må finne sin rolle som grunnlovsfestet folkekirke i et økumenisk samarbeid og bidra til å samordne feiringen på Stiklestad og på nasjonalt nivå i 2030 og 2031.

Økumeniske og internasjonale tilknytninger

1. [Confessio Augustana 500 år](#)

Et viktig spor fram mot 2030 er markeringen av Confessio Augustana 500 år. Det lutherske verdensforbundet har lagt opp til en studie- og prosessperiode fram mot Augsburg 2030 der jubileet ikke bare forstås som en historisk markering, men som en anledning til å fornye luthersk identitet, styrke økumeniske relasjoner og inspirere til et modig offentlig vitnesbyrd. Studieprosessen handler blant annet om hvordan Confessio Augustana kan leses på nytt i dag: som et bekjennelsesdokument, som uttrykk for kirkens tro i en konkret historisk situasjon, og som et bidrag til samtaler om kirkens enhet, ansvar og oppdrag i samtidens samfunn.

Nettside: [Council: Confessing the hope of the gospel on the journey to 2030 | The Lutheran World Federation](#)

I LVFs arbeid løftes særlig tre mål fram:

- å styrke en felles forståelse av troen,
- å fordype det økumeniske engasjementet og
- å inspirere til frimodig vitnesbyrd om evangeliet i vår tid.

Dette gir også Den norske kirke og Mellomkirkelig råd en naturlig inngang til å løfte den økumeniske betydningen av reformasjonens arv og dens relevans i vår tid. Samtidig reflekteres dette tydelig i den internasjonale luthersk-katolske dialogen fram mot 2030. Den sjette fasen av [Den internasjonale luthersk-katolske kommisjonen for enhet]() arbeider med Augsburgbekjennelsens dype økumeniske potensial og med utforming av en felles uttalelse til 500-årsjubileet. I denne dialogen står både tekstens historiske kontekst, dens resepsjonshistorie og dens mulige betydning for videre forsoning og kirkefellesskap sentralt. Slik framstår arbeidet med Confessio Augustana ikke bare som et internt luthersk jubileum, men som en viktig økumenisk prosess med bred internasjonal betydning. Med Nasjonaljubileets tema fellesskap i 2030, er også den katolsk-lutherske rapporten [Fra konflikt til fellesskap 2015.pdf](#) viktig å hente fram igjen.

2. Tusenårsmarkering av Jesu dåp

Jordanske myndigheter har tatt initiativ til å markere tusenårsjubileum for Jesu dåp i Jordanelven. Arbeidet har nylig startet opp, og ledes av statsministeren. Biskop em. Munib Younan fra vår søsterkirke, er med i den nasjonale komiteen.

Markeringen vil synliggjøre kirkehistorien, situasjonen for dagens kristne i området. Men også bidra til økt turisme.

Den norske kirke har en nærforbindelse med dåpsstedet i Jordan, et viktig pilgrimsmål, hvor det er bygd en luthersk kirke utsmykket av Håkon Gullvåg. Biskop Ragnhild Jepsen er medlem av ELCJHLs «Baptismal Board».

3. Kirkens verdensråd: ti år for klimarettferdighet og handling (2025-2035)

Det vises til neste avsnitt.

4. Økumeniske generalforsamlinger

Både LVF og KV har generalforsamlinger i 2030, og trolig vil tematikk på dagorden her være relevant også for Nasjonaljubileet.

Klima, natur, rettferdighet og bærekraft

Mellomkirkelig råd bør bidra til at Nasjonaljubileet 2030 kobles til vår tids store felles utfordringer. Kirkenes verdensråd lanserte i 2025 et økumenisk tiår for klimarettferdighet, som utfordrer kirkene til både teologisk refleksjon og praktisk handling. Dette kan gi et viktig rammeverk for å knytte jubileet til spørsmål om forvalteransvar, bærekraft, og rettferdighet, og til å synliggjøre hvordan kirkenes historie også forplikter i møte med vår tids globale kriser. KVs arbeid sammen med «globale kirkefamilier» med å innføre tydeligere en *Feast of Creation*, er en del av dette. Kan den norske kirke i 2030 kople seg mer formelt på dette?

Det er videre naturlig å se jubileet i sammenheng med økumeniske og interreligiøse dimensjoner i norsk kirke- og samfunnsliv. En markering som skal samle og utfordre, bør gi rom for samtaler om kristen enhet, kirkens samfunnsbidrag, forholdet til andre trosfellesskap og urfolks perspektiver. Dette vil kunne styrke jubileets relevans og bidra til at markeringen får et tydeligere preg av både ransakelse, forsoning og framtidsorientering. Hvordan kan disse perspektivene synliggjøres i praksis?

Kan for eksempel Håpets katedral tenkes strategisk inn i dette, med en symbolsk plassering og bruk i 2030? Både Parisavtalen (klima) og Agenda 2030 (bærekraftsmålene) har 2030 som «foreløpig mål», og bør samtenkes inn i våre egne strategier her.

Kursing, EVU-prosjekt

Det pågår også arbeid med et EVU-prosjekt som skal styrke menighetenes kompetanse og beredskap fram mot Nasjonaljubileet 2030. Formålet er å gi kirkelige ansatte, folkevalgte og frivillige faglige og pedagogiske ressurser til å arbeide lokalt med kristendommens historie i Norge, jubileets teologiske og samfunnsmessige betydning og aktuelle spørsmål om kirke, kulturarv, forsoning og framtidshåp. Prosjektet kan bidra til å omsette de nasjonale jubileumsperspektivene til lokal praksis gjennom kursopplegg, samlinger, digitale ressurser og veiledning for gudstjenesteliv, undervisning, dialogarbeid og lokal formidling. Fra mandatet heter det blant annet:

- Gjennom oppleggene som skapes, skal arbeidsgruppen bidra til å skape takknemlighet og stolthet på tvers i kirken over den arven man har, og det oppdraget man står i.
- Urfolksperspektiver og minoritetsperspektiver, spesielt samenes erfaringer, skal inkluderes i opplegget
- Både positive og utfordrende sider ved jubileet og historien etter kristningen kan belyses i opplegget.

Det bør vurderes hvordan Mellomkirkelig råds perspektiver på økumenikk, internasjonalt kirkeliv, klima- og rettferdighetsspørsmål, interreligiøs dialog og urfolks perspektiver kan spilles inn i dette arbeidet.

Mulige prioriterte innsatsområder

Administrasjonen legger til grunn at Mellomkirkelig råd ikke bør utvikle et stort parallelt jubileumsprogram, men heller identifisere noen få prioriterte innsatsområder der rådet har et særlig mandat og en tydelig merverdi. Det vil være mest hensiktsmessig å arbeide videre med noen tematiske spor og partnerskap fram mot 2030, i samspill med Norges Kristne Råd, STL, relevante fagmiljøer og internasjonale økumeniske partnere.

1. Økumenikk og verdensvid kirketilhørighet

Mellomkirkelig råd kan bidra til at jubileet tydeliggjør kristendommens mangfoldige uttrykk i Norge og den norske kirkes plass i den verdensvide kirke. Dette kan skje gjennom seminarer, faglige bidrag, internasjonale gjester, liturgiske markeringer og samarbeid med Norges Kristne Råd og internasjonale partnere. Herunder besøk fra andre kirker og søsterkirker. Kan vi tenke en ung representasjon?

Våre tre formelle søsterkirker bør være representert. Det samme med viktige ledere fra europeiske kirker og økumeniske organisasjoner. Det vurderes å invitere pave Leo til tusenårsmarkeringen. Dette skjer i samarbeid mellom Den norske kirke, Den katolske kirke i Norge og regjeringen.

2. Confessio Augustana 500 år.

Mellomkirkelig råd kan følge opp studieprosessen fram mot Augsburg 2030 ved å løfte fram hvordan Augsburgbekjennelsen leses og drøftes i dag – både som luthersk identitetsdokument og som ressurs for økumenisk samtale. Det kan legges til rette for faglige bidrag, seminarer og samtaler om bekjennelsens teologiske innhold, dens historiske betydning og dens relevans for kirkens enhet, vitnesbyrd og samfunnsansvar. Det er også viktig å se dette i sammenheng med den internasjonale luthersk-katolske dialogen, der arbeidet fram mot 2030 nettopp undersøker Augsburgbekjennelsens økumeniske potensial og dens mulige betydning for videre forsoning mellom kirkene. Dette sporet vil være naturlig å belyse også i Trondheim på LVFs Leadership Consultation i oktober 2027, samt i TN og KATLUSA.

3. Tusenårsmarkering for Jesu dåp

Dette bør knyttes til samarbeidet med vår søsterkirke ELCJHL og den internasjonale økumeniske markeringen av Jesus dåp.

4. Klimarettferdighet, bærekraft og håp.

Med utgangspunkt i det økumeniske tiåret for klimarettferdighet kan rådet bidra til at jubileet får en tydelig samtidssdimensjon. Dette kan blant annet handle om teologiske og etiske perspektiver på skaperverk, rettferdighet mellom generasjoner, internasjonal solidaritet og kirkelig ansvar for omstilling.

5. Interreligiøs dialog og samfunnsbygging.

Jubileet gir anledning til å reflektere over hvordan kristen tro i Norge i dag leves i et flerreligiøst og livssynsåpent samfunn. Mellomkirkelig råd kan bidra til

dialogiske arenaer som kombinerer historisk bevissthet med framtidsrettet samarbeid for fredelig sameksistens, gjensidig respekt og felles samfunnsansvar.

6. Urfolks og nasjonale minoriteters perspektiver og forsoning

I arbeidet fram mot 2030 bør det vurderes hvordan samiske og andre urfolksperspektiver kan integreres på en tydelig og forpliktende måte. Dette vil styrke jubileets troverdighet og bidra til at markeringen også rommer kritisk refleksjon, læring og forsoning.

Administrasjonen foreslår at rådet i denne omgang drøfter hvilke av disse sporene som bør prioriteres, og ber om at det arbeides videre med en mer konkret plan for Mellomkirkelig råds bidrag, herunder aktuelle samarbeidspartnere, arrangementer og ressursbehov.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Utgifter til tusenårsmarkeringen forutsettes dekkes innenfor Kirkerådets satsningsmidler og avdelingens ordinære budsjett.